

VII.

LUKÁCS, az antiochiai orvos, miként az írásai is mutatják, nem volt járatlan a görög nyelvben. Pál apostol követője volt, annak minden utazásában kísérő társa. Evangéliumot írt, Pál így nyilatkozott róla: „Vele együtt küldjük hozzátok testvérünket, akinek minden egyházban nagy becsülete van az evangélium miatt” (vö.: 2. Kor 8,18); vagy a kolosszeiekhez írt levelében: „Üdvözöl benneteket Lukács, az igen kedves orvos” (vö.: Kol 4,14), és Timótheushoz: „Egyedül Lukács van velem” (vö.: 2. Tim 4,11). Lukács egy másik jeles iratot is közreadott, mely az Apostolok Cselekedetei címen ismert, a benne lejegyzett események Pál apostolnak kétéves római tartózkodásáig vezetnek el, vagyis Néro császár uralkodásának tizennegyedik esztendejéig; mindebből arra következtethetünk, hogy könyvét ebben a városban írta meg. Pálnak és Teklának vándorútjait, meg az összes, az oroszlán megkereszteléséről szóló meséket, mind az apokrifek között tartjuk számon, mert hogyan is volna lehetséges az, hogy az apostol állandó útítársa a többi cselekedete mellett éppen csak ezekről ne tudna? Tertullianus, aki mégiscsak hozzájuk egészen közeli időkben élt, említést tesz egy ázsiai presbiterről, Pál apostol „lelkés követőjéről”, akit János apostol leleplezett, hogy ő lenne ennek a könyvnek szerzője, saját vallomása szerint Pál iránt érzett szeretetében tette ő ezt, és helyétől megvált.

Némelyekben kétségek merültek fel a Lukács névvel jelölt evangéliummal kapcsolatban, mert Pál leveleiben megannyi helyen ezt mondja: „az én evangéliumom szerint”, Lukács pedig nem csak az apostolénak mondja evangéliumát, aki a testben élő Úrral nem is volt együtt, hanem a többi apostoltól valónak; amint ezt maga is világosan mondja ezen kötetének bevezetőjében: „Amint ránk hagyták azok, akik kezdettől fogva szemtanúi és hirdetői voltak az igének” (vö.: Lk 1,2). Az evangéliumot tehát ő úgy írta meg, ahogyan azt hallotta, az Apostolok Cselekedeteit pedig úgy állította össze, ahogyan azt látta.

Konstantinápolyban van eltemetve, Constantius császár uralkodásának huszadik esztendejében hozták át ebbe a városba csontjait, András apostol földi maradványaival együtt.